

KAUSTISEN KUNTA

Tarhatien asemakaavan laajennus

Vuorovaikutusraportti

Kaavan laatijan vastineet

Sisältö

1	Johdanto.....	2
1.1	Aloitusvaihe.....	2
1.2	Valmisteluvaihe.....	2
1.3	Ehdotusvaihe	2
2	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ja kaavan laatijan vastineet.....	2
2.1	Lausunnot	2
2.1.1	Verkko Korpela Oy, 26.5.2026.....	2
2.1.2	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 11.6.2026	3
2.1.3	Pohjanmaan elinvoimakeskus, liikenneosasto, 17.6.2026.....	3
2.1.4	K.H.Renlundin museo, 18.6.2026	4
3	Kaavaluonnoksesta saatu palaute ja kaavan laatijan vastineet	6
4	Kaavaehdotuksesta saatu palaute ja kaavan laatijan vastineet	6

1 Johdanto

Tähän vuorovaikutusraporttiin on koottu kaikki Tarhatien asemakaavan laajennuksen kaavaprosessin aikana saatujen palautteiden tiivistelmät ja niihin laaditut vastineet.

1.1 Aloitusvaihe

Kaustisen kunnanhallitus päätti kokouksessaan 24.11.2025 § 253 asemakaavan laatimisen käynnistämisestä. Kaavamuutoksen vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta kunnanhallitus päätti kokouksessaan 20.4.2026 § 82. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin yleisesti nähtävillä 19.5.-18.6.2026 välisen ajan Kaustisen kunnan internet-sivuilla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 5 lausuntoa. Mielipiteitä ei saatu.

1.2 Valmisteluvaihe

Vuorovaikutusraportti täydentyy valmisteluvaiheessa.

1.3 Ehdotusvaihe

Vuorovaikutusraportti täydentyy ehdotusvaiheessa.

2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ja kaavan laatijan vastineet

2.1 Lausunnot

2.1.1 Verkko Korpela Oy, 26.5.2026

Lausuntoa koskevalla alueella on Korpelan Voiman 20kV ja 0.4kV jakeluverkkoa (maakaapeliverkkoa, yksittäisen ilmajohdon osuus keskellä aluetta. Johtojen sijainti tulee huomioida rakennusten ja muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä.

Alueen jakeluverkko toimii Pääosin Turkisrehun sähkönkäytön jakelussa. Alueen eteläosassa oleva verkko toimii puhdistamon sähkönjakelun sekä muun alueen 20kV runkoverkon osana.

Verkko Korpela Oy ilmoittaa, että sillä ei ole muutoin huomauttamista asemakaavaehdotukseen.

Mikäli nykyistä verkostoa tai verkoston osia joudutaan siirtämään/muuttamaan kaavan takia, perimme siirto-/muutuskustannukset siirron aiheuttajalta rakennuslain 89§ mukaisesti.

Kaavan laatijan vastine:

Merkitään tiedoksi.

2.1.2 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 11.6.2026

Perusedellytyksenä uuden biokaasulaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Suuronnettomuusvaarallisille (SEVESO III-direktiivin mukaisille) laitoksille Tukes suosittelee kaavamerkintää T/Kem (teollisuus- tai varastorakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen).

Jos biokaasulaitoksella tullaan varastoimaan tai käsittelemään laajamittaisesti vaarallisia kemikaaleja, laitokselle on haettava Tukesin kemikaaliturvallisuuslupa ennen toiminnan aloittamista. Jos toiminta on vähäistä, eli laitoksella olevien vaarallisten kemikaalien määrät ovat pieniä, Tukesin lupaa ei tarvita, vaan ilmoitus pelastusviranomaiselle riittää. Kohteen toiminnan laajuuden määrittämisessä on huomioitava kaikki laitoksen vaaralliset kemikaalit.

Mikäli biokaasulaitos edellyttää Tukesin kemikaaliturvallisuuslupaa, Tukes arvioi lupakäsittelyssään laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle.

Biometaaniputkiston ja -laitteistojen rakentaminen vaatii Tukesin rakentamisluvan maakaasuasetuksen (VNa 551/2009) mukaisesti.

Biokaasulaitoksen osalta on huomioitava biokaasun turvallisuusohje (Suunnitteluohje maa- ja biokaasun tankkausasemille - Suomen Kaasuyhdistys ry).

Kaavan laatijan vastine:

Merkitään tiedoksi.

2.1.3 Pohjanmaan elinvoimakeskus, liikenneosasto, 17.6.2026

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa biokaasulaitos, jonka vuosittainen käsittelykapasiteetti on enintään 34 000 t. Vaikutusten arvioinnin osalta mainitaan, että arvioinnin pohjana käytetään tehtyjä selvityksiä sekä asiantuntijoiden ja osallisiksi määriteltyjen kannanottoja. Huomautamme, että asemakaavatyössä tulee arvioida myös liikenteelliset vaikutukset. Liikenteellisten vaikutusten arviointitarvetta korostaa se, että nykytilassa yksi Turkisrehu Oy:n alueelle johtavista liittymistä on noin 95 metriä leveä ja sen lupastatus on epäselvä. Laajalla yhtenäisellä asfaltoidulla alueella piha ja maantien ajorata eivät erotu selkeästi toisistaan. Alueelle johtaa myös kaksi normaalikokoista liittymää kiinteistöille 236-401-11-39 ja 236-401-13-109, joista ainakin jälkimmäisellä on liittymälupa. Myös maantien suoja-alueella sijaitsevan rakennuksen lupastatus on epäselvä. Tässä maantien suoja-alue on 20 m ajoradan keskilinjasta mitattuna. Maantien suoja-alueelle rakentaminen edellyttää poikkeamislupapäätöstä.

Näemme, että hanketoimijan tulee suunnitella piha-alue nykyistä jäsennellymmäksi ja turvallisemmaksi osana kaavan luonnosvaihetta. Niin ikään pääasialliset kulkureitit ja niiden liikennemääräarviot tulee esittää. Riippumatta siitä toteutetaanko kulku uusille toiminnoille Tarhatien kautta vai ei, tulee esittää arvio myös nykyisen pihapiirin käyttöön jäävistä liittymistä ja niiden liikennemääristä.

Kaavatyössä tulee huomioida Maantiet kaavoituksessa (Tiehallinto 2006) -ohje. Liittymätarkastelussa ja pihasuunnittelussa tulee huomioida Yksityisten teiden liittymät maanteihin (Tiehallinto 2007) -ohje.

Lisäksi huomautamme, että hanketoimijan tulee hakea puuttuvia liikenteen lupia ja toimia niiden ohjeiden mukaisesti. Liittymäpaikat tulee määrittää asemakaavatyön aikana, jotta liikenneturvallisuusnäkökulma tulee riittävällä tasolla arvioiduksi.

Kaavan laatijan vastine:

Toimitetaan Turkisrehu Oy:lle tiedoksi. Liittyminen Jylhantielle käsitellään liittymäluvuissa.

2.1.4 K.H.Renlundin museo, 18.6.2026

Arkeologinen kulttuuriperintö

Välittömästi kaava-alueen lounaispuolella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös Kangas mj rek 236010002. Kyseessä on laaja ja merkittävä kivikautinen asuinpaikka. Kankaan asuinpaikka on mukana teoksessa "Maiseman muisti – 100 valtakunnallisesti merkittävää muinaisjäänöstä" (2001). Asuinpaikalta on kartoitettu yhteensä yli 130 kpl laakeita, muodoltaan soikeita tai pyöreitä kivikautisia asumuspainanteita, jotka ovat jäänteitä osittain maahan kaivetusta asumuksista. Ne sijaitsevat noin kilometrin pituisella ja noin 100–200 metrin levyisellä kaakkois-luoteissuuntaisella kaistaleella Ylijoentien molemmin puolin. Asuinpaikalta on löytynyt kaivauksissa myös punamultahautoja. Asuinpaikka ajoittuu ajalle n. 3900–3300 eaa., jolloin se sijaitsi muinaisen Perhonjoen suistossa. Asuinpaikka alue on arvoitettu valtakunnallisesti merkittäväksi arkeologiseksi alueeksi (VARK-alueet). Tehty VARK-inventointi on VAT-inventointi ja myös kiinteiden muinaisjäänösten osalta on tärkeää edistää valtakunnallisesti merkittäviä ympäristöarvoja.

VARK-alueet kuten muutkin muinaisjäänösalueet tulee huomioida alueiden suunnittelussa siten, ettei niille tai niiden läheisyyteen osoiteta sellaisia toimintoja tai aluevarauksia, jotka voisivat heikentää niiden suojeluarvoja. VARK-kohteiden valintaprosessissa yhtenä arviointikriteerinä on käytetty kohteen maisemaa ja sijaintiympäristöä. Vaikka VARK-kohteen läheisyyteen ei olisikaan osoitettu sen säilymistä vaarantavaa muuttuvaa maankäyttöä, voivat maisemaan kohdistuvat muutokset vaikuttaa merkittävästi kohteen arvoihin.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei selviä, millaisia rakennuksia suunnittelualueelle on tulossa ja kuinka lähelle muinaisjäänösalueita niitä suunnitellaan sijoitettavaksi. Suunnittelualueeseen kuuluu kapea metsäinen kaistale, joka rajautuu lounaispäässään muinaisjäänösalueeseen. Todettakoon, että muinaisjäänösalueen rajausta perustuu tässä kohtaa arvioon, eikä meillä ole ajantasaisista tiedoista siitä, jatkuuko muinaisjäänösalue myös suunnittelualueen puolelle. Nykytietojen perusteella ei voida siis riittävästi arvioida kaavan vaikutuksia valtakunnallisesti merkittävään muinaisjäänösalueeseen.

Alueidenkäyttölain mukaan kaavoituksen on perustuttava riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Näitä ovat mm. maisemaa, muinaisjäänöksiä, rakennuksia ja rakennuskulttuuria koskevat inventoinnit, joiden riittävyys ja ajantasaisuus tarkistetaan kaavoitusprosessin yhteydessä. Selvitykset tukevat myös lain edellyttämää kaavoituksen vaikutusten arviointia.

Näin ollen näkemyksemme mukaan Tarhatien kaavoitusprosessin yhteydessä tulee tehdä tarkkuusinventointi, jossa tarkistetaan muinaisjäänösalueen säilyneisyys ja laajuus koekuopin ja -kairauksin muuttuvan maankäytön alueella. Tarkkuusininventoinnin tavoitteena on todeta, paikantaa ja dokumentoida arkeologinen kohde riittävän tarkasti. Tarkkuusininventoinnista tehdyn raportin pohjalta on mahdollista arvioida kaavan vaikutuksia Kankaan valtakunnallisesti merkittävän muinaisjäänösalueen suojelu- ja maisema-arvoihin ja huomioida muinaisjäänösalue tarkemmassa suunnittelussa.

Rakennettu kulttuuriympäristö- ja maisema

Keski-Pohjanmaan vahvistettujen vaihemaakuntakaavojen yhdistelmässä suunnittelualueelle on osoitettu matkailun vetovoima-alue, jonka kehittämisen tulee perustua kansainvälisiin kulttuuritapahtumiin, luonnon monimuotoisuuteen sekä virkistys- ja vapaa-aikatoimintoihin. Lisäksi aluevaraus on osoitettu jätteenkäsittelyalueelle.

Suunnittelualueella on voimassa kunnanvaltuuston 21.2.2006 hyväksymä Järvelä-Salonkylä osayleiskaava, jossa suunnittelualueelle on osoitettu kotieläintalouden suuryksikön aluetta (ME, turkistarhausalue). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että Järvelä-Salonkylä osayleiskaava on osittain vanhentunut, ja kunta on käynnistämässä tarha-alueiden osalta turkistarhausalueen osalta osayleiskaavan muuttamisen.

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavaa, mutta se rajautuu luoteessa Tarhatien asemakaava-alueeseen, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 21.6.2021. Tarhatien alue on asemakaavassa osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T).

Asemakaavan vaikutusten arvioimiseksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan huomioidaan muun muassa vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. Edellä mainittujen asioiden selvittämiseksi museon näkemyksen suunnittelualueesta ja sen vaikutusalueesta tulee rakennetun ympäristön ja maisemaan osalta laatia selvitys alueen valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti ja merkittävistä rakennetun kulttuuriympäristön kohteista sekä arvokkaista maisema-alueista ja arvioida kaavan vaikutuksia niihin (AKL § 54).

Vaikutusten arvioinnissa on tärkeää kiinnittää huomiota alueen korkeusasemaan suhteessa kulttuuriympäristön arvokohteisiin. Museo myös suosittelee havainnekuvien laatimista alueen suunnittelussa.

Kaavan laatijan vastine:

Arkeologinen kulttuuriperintö

Muinaisjäännösalueen läheisyyteen ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä. Alueen läheisyyteen osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Osoitettavat toiminnot sijoittuvat nykyisen toiminnan yhteyteen.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja -maisema

Rakentaminen sijoittuu alueella jo nykyisellään olevien rakenteiden yhteyteen. Asemakaavan mahdollistama rakentaminen alueella ei merkittävästi muuta nykyistä rakennetta. Havainnekuvien laadintaa ei nähdä tässä vaiheessa tarpeellisenä.

2.1.5 Keski-Pohjanmaan liitto, 23.6.2026

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että Tarhatien asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) täyttää pääosin alueidenkäyttölain vaatimukset. Suunnitelma kuvaa kaavahankkeen lähtökohdat, tavoitteet, osallistumismenettelyt ja vaikutusten arvioinnin pääpiirteet selkeästi. Hanke on luonteeltaan merkittävä, sillä asemakaavalla mahdollistetaan biokaasulaitoksen ja akkuvaraston sijoittuminen alueelle.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että voimassa oleva osayleiskaava osoittaa alueen turkistarhatoimintaan (ME). Suunniteltu maankäyttö (bioenergia) poikkeaa olennaisesti tästä. Kaavatyössä tulee arvioida yleiskaavan ohjausvaikutus ja tarve yleiskaavan samanaikaiselle muuttamiselle.

OAS:ssa vaikutusluokat on esitetty yleisellä tasolla, mutta konkreettiset selvitykset puuttuvat. Laadittavaksi esitetään vähintään hajuhaitta-arvio (mallinnus), liikenneselvitys (raskas liikenne, reitit, turvallisuus), melu- ja päästöselvitys, riskienarviointi (biokaasu + akkuvarasto) sekä maisema- ja vaikutus matkailuun liittyvä arvio. Erityistä huomiota tulee kiinnittää lähiasutukseen (300-400 m etäisyys).

ELY-keskus on katsonut, ettei hankkeeseen sovelleta YVA-menettelyä. Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että asemakaavoituksen vaikutusten arvioinnin tulee olla normaalia perusteellisempi ja kaavaprosessin tulee kompensoida YVA-menettelyn puuttumista.

Kaavan laatijan vastine:

Kaavaselostuksessa on arvioitu yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuneisuus. Alueelle ollaan käynnistämässä yleiskaavamuutos.

Reaktoreiden kaasukuvut ovat tiiviitä eikä varsinainen biokaasutusprosessi aiheuta hajuja ympäristöön. Tuotantoprosessi ei aiheuta myöskään melua, tärinää tai pölyyntymistä. Liikennemäärien kasvu jää maltilliseksi. Tässä vaiheessa ei nähdä tarpeelliseksi laatia hajuhaitta-arviota tai melu- ja päästöselvitystä. Vaikutukset arvioidaan kaavaselostuksessa.

Hankkeen koko on kasvanut suunnittelun aikana. Hanke tulee edellyttämään ympäristövaikutusten arviointia, joka käynnistetään myöhemmin.

3 Kaavaluonnoksesta saatu palaute ja kaavan laatijan vastineet

Vuorovaikutusraportti täydentyy valmisteluvaiheessa.

4 Kaavaehdotuksesta saatu palaute ja kaavan laatijan vastineet

Vuorovaikutusraportti täydentyy ehdotusvaiheessa.

